

14306 1923 491 SZ.

VASÁR NAP

ÁRA 20 KORONA

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55—40, József 68—88.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP

Előfizetési árak: Egész évre 720 K.
Félévre 380 K. Negyedévre 200 K.
Egyes szám ára ... — 20 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 1. szám.

Vasárnap, január 7.

Lelki tisztálkodás.

(—) Nem telik szegénységünkől egy nemzeti program, amely mindnyájunkat összefoglalna, hanem pártprogramokra telik. Van vagy öt pártunk, ezek mind túllicitálják egymást a jobbnál jobb politikai programjukkal. Ahhoz elég módos hát a nemzet, hogy öt korcsmába járjon verekedni, de arra már nincs ereje és lelke, hogy egy templomot építsen, amelyben mindnyájan együtt

imádkozhatnánk. Mi hiányzik ahhoz, hogy egy alapra helyezkedjünk? Azt hiszem, csak az őszinteség és az önzetlenség hiányzik hozzá: a magunk alárendelésének ama nemes készsége, hogy első emberekből esetleg utolsó emberek legyünk és az őszinteségnek ama bátorsága, hogy ne igérjünk többet, mint amennyi erőnkől telik.

*
A mai fiatalság rossz példákat lát. Szemei előtt emelkedtek férfiak hírbén és anyagiakban,

Petőfi-ünnepség Kiskőrösön, Szilveszter éjszakáján, a költő szülőháza előtt.

(Jelky Gyula felvétele magnézium-fényenél)

akik pedig legfeljebb arra szolgáltatnak példát: milyenek nem szabad lenni. Azt látja, hogy az élet terméséből a hernyó rendszerint többet fogyaszt, mint a dalos madár. És mit tapasztal a politika terén? Kis és nagy szerepkörökben megannyiszor cégér az eszme cél az egyén, amely élni és hízni akar. Közügyek intézésére az önzetlenség gyenge, a kötelességérzet laza, az áldozatkészség elégtelen. A köztevékenységet az egyéni érvényesülés pusztá lépcsőfokának tekintik. Minden eszköz jó a siker érdekében és a siker előtt mindenki meghajlik. «Nem dolgozhatok keztűskézzel — mondja a politikus — alkalmazkodnom kell eszközeimmel az élethez, már pedig az élet nemtelen.» «El kell fogadnom a politikusokat úgy, amint vannak — mondja az élet — mert a politika nemtelen.»

Nem igaz ez a beszéd, ne higyjétek! Élet és politika mindig annyit ér, amennyi tartalmat bele önt az emberi lélek és a férfiakarát. Ez a tartalom most olyan, mint a forrásban levő borlé; felszínére mocskot vet a forradalmak utóerjedése. De csak idő kérdése, hogy a seprő külön váljék a tiszta bortól s ez kristályserlegbe, amaz gödörbe kerüljön.

A magyar nemzet mindig erős eszmei életet élt. A jogot követelte, a szabadságot szomjazta, a kulturát vágyta. A nemzeti hivatás, a szabadság s a haladás eszméi elvegyültek földünk porával, rónáink levegőjével. Azért, ha olykor buktunk és hanyatlottunk, de megint talpra tudtunk állani. Süllyedésünk rettenetes szokott lenni, emelkedésünk dicső!

Míg meleg és nedvesség egyesül a talajban, nyugodtan rábizom a magot, mert tudom, hogy csirát hajt és kalászt vet. Épen így egyetlen eszme magva sem vész el a nemzetben, míg benne a munka és a becsület éltető erői működnek.

Nyomja a magyart az egész világ, de nincs mit félni a nyomástól, míg ezt ellentálló készség fogadja. Nézzétek, mint kapaszkodnak bele a gyenge fűszálakba a borona vasfogai és nem ölik meg, inkább felserkentik dacoló életerejét. Még a fűszál is győztes marad az ércetest fölött fejlődésének erejével. Törpék is, óriások is belegázoltak már a mi vetésünkbe azon a cimen is, hogy eltörpítják, azon a cimen is, hogy megmentik; egyik kártevés sem volt kisebb a másiktól; de mégis

csak újra kizöldült a mezőnk. Ami erkölcs és igazság ellenére létesült, az mulékony sikerek után porrá omlott; ami erkölcsben és igazságban gyökerezett, az túlélte a századokat. Most is így lesz!

1923. január 6.

Többtermelés — olcsón. A gazdák körében komoly mozgalom indult meg a termés fokozására. Megalakult az országos többtermelési bizottság, melyben a földművelésügyi minisztérium is erőteljesen vesz részt. Ha a gazdák fognak hozzá a termés fokozásához, mindenestre komolyabban vesszük a dolgot. Eddig ugyanis inkább a bankok és a gyárosok részéről hallottuk a többtermelés követelését. Szemrehányásként hangzott, hogy a gazdák miért nem termelnek többet. A bankár és gyáros urak azonban legkevésbé jogosultak a gazdáknak szemrehányást tenni. Még nem láttunk olyan gazdát, aki ne iparkodott volna többet termelni. Ha pedig így van a dolog, akkor alighanem tárgyi akadályai vannak a többtermelésnek. S a bankárok és gyárosok azért nem jogosultak a gazdáknak szemrehányást tenni, mert az akadályokat ép ők gördítik a gazdák elé. A többtermeléshez elsősorban pénz, aztán olcsó gép, műtrágya és szerszám kell. Egyik sincs. A bankok 100—200 százalékra adnak kölcsönt, ha adnak; a gyárosok pedig a külföldi olcsóbb áruk kizárásával mérgegrágán adják a gépeket, eszközöket és műtrágyát. Örülünk, hogy a gazdák megalakították a többtermelési bizottságot, mert ezekre az akadályokra rá fognak mutatni s akkor a bankokon és a gyárakon a sor nyilatkozni: hajlandók-e a többtermelés akadályait elhárítani. Ha nem, úgy viseljük a felelősséget, hogy a gazdák nem tudnak többet termelni. Mert nagy költségekkel nem lehet olcsó búzát, tejet és húst termelni. Engedjen a nagyipar a horribilis védővámokból, hadd jöjjön be az olcsóbb áru, akkor majd lesz többtermelés a mezőgazdaságban.

A magyar nemzet ellenségei. A nemzetköziek magyarországi pártja hat év után most karácsonykor tartotta első kongresszusát. Vandervele, aki a háborús belga kormány tagja volt, vendég léte követelőzött, hogy az összes politikai bűnösöket eresse ki a magyar állam a börtönökből. Vandervele ur miért nem jött el ide Kun Béla alatt követelni a tisztességes magyarok ezreinek kiszabadítását?! Aztán antantszövetségeivel együtt miért nem engedik ki az ezeréves Magyarországot a trianoni börtönből?! Külföldi utazók nem imponálnak már nekünk s főleg az antant ne prédikáljon előttünk erkölcsökről, mikor öt év óta nézi el, mint pusztítják éhen a vörösök az orosz keresztények millióit. A kongresszus magyarországi (nem magyar!) szónoka Proper képviselő «elvtárs» volt, aki a köztársaság mellett rendezett tüntetést a keresztény magyarság legszentebb ünnepén. Mintha kiválasztotta volna a vörös pártvezetőség ezt a zsidó képviselőt, hogy Krisztus születése ünnepén arcába rúgjon a magyar keresztényeknek. Míg a templomokban a pásztorok énekét zengték a magyarok: Békesség a földön a jóakarátú embereknek! — az alatt a propperok a magyar szent korona és az apostoli magyar királyság ellen tüntettek. Nekik nem kell békesség. Ha őket békén hagyják, ők kezdenek harcot. De annyi bizonyos, hogy mielőtt az öklük megvörösödik, a magyar nemzet a torkukra forrasztja a káromkodást.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A karácsonyi ünnepek és újesztendő alkalmából teljes szélcsend uralkodott a politikában. Bethlen István gróf miniszterelnök a nógrádmegyei Radványban, Károlyi László gróf vendége volt, csak újév után tért vissza a fővárosba és nyomban kihallgatáson jelent meg a kormányzónál.

A szokásos újévi üdvözlések

során újév napján délelőtti tizenegy óraker a külföldi államok budapesti követi testületileg jelentek meg Horthy Miklós kormányzónál. A diplomáciai kar nevében a rang szerint legidősebb pápai követ, Schioppa Lőrinc nuncius, üdvözölte francia nyelven a kormányzót és beszédjében kérte Isten áldását, hogy hazánk, amelyet sok természeti szépséggel és gazdagsággal, magas kultúrával, fejlett civilizációval és dicsőséges múlttal áldott meg, továbbra is szerencsésen teljesíthesse történelmi hivatását.

A kormányzót a hadsereg nevében Kapuscák Károly és Janky Kocsárd altábornagyok, a főváros részéről pedig Sipőcz Jenő polgármester vezetésével a törvényhatósági bizottság küldöttsége üdvözölte.

Vass József népjóléti minisztert a zalaszentgróti választókerület választói egyhangú lelkesedéssel jelölték képviselőnek. A kerület eddigi képviselőjét, Tarányi Ferencet, a kormány ugyanis Zala és Vas vármegyék főispánjává nevezte ki. Vass József programbeszédjét a kerület számos községében nagy tetszéssel fogadták. A miniszter most folytatja körútját.

+MEZŐGAZDASÁG+

A gazda, mint kereskedő.

Ira: Grabner Emil

A régi mondás szerint: «Egyszerre két nyeregben nem ülhetünk.» Ámde egy bakról két lovat jól hajthatunk és ha kátyus az út, a két ló könnyebben kirántja a szekeret, mint egy. Különösen akkor ér többet a kettő, mint az egy, ha gebéket fogunk a szekerünk elé.

A gazda elsősorban gazda legyen. Nem olyan, hogy a földjének termése Isten kegyelmétől és az időjárástól függjön, még kevésbé olyan, akin még a jó időjárás sem sokat segít, hanem olyan, aki józanul megtesz mindent arra, hogy a földje minél többet teremjen, úgy hogy a többtermés minél nagyobb tiszta jövedelmet adjon. A jó termelés tehát az egyik paripa, melyet szekere elé fogjon. De manapság már csak az a gazda boldogul jól, aki egyúttal jó kereskedő. Ez a második paripa, amit a szekerünk elé foghatunk. Ha a gazda nem tudja a terményeit jól értékesíteni, hiába termel sokat, még sincs azon igazi haszna, hanem átveszi azt a kereskedő és akár állat, akár termény, busás haszonnal, fényesen megél a közvetítésen, amiért nem sokat dolgozik.

Tudjuk, hogy azon, amit a gazda egész évi verejtékes munkájával termelt, az ügyes kereskedő nem sok kockázattal könnyen, sőt fényesen megél. Akár gabonáról, terményről, vagy állatról van szó, a kereskedő azt csak olyan áron veheti át, amelynél több vagy kevesebb haszna van, mert nélkülül nem élhetne meg. Néha ráfizet, de legtöbbször nyer rajta és az ügyességén és az eszén múlik a boldogulása.

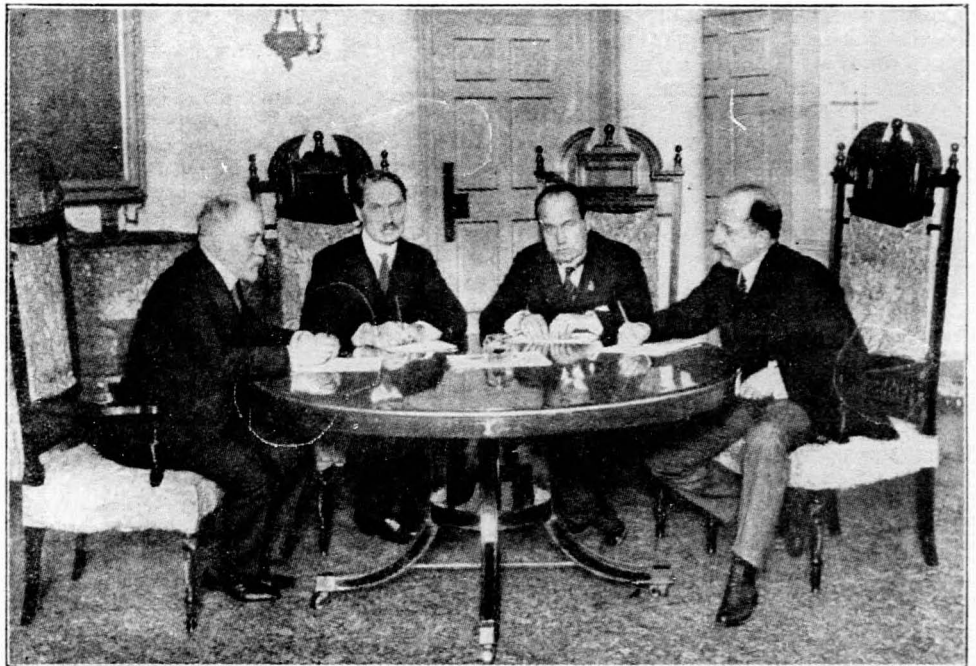
Ezt az ügyességet, a számító- és jó számolóképeséget kell a gazdának elsajátítani, ha jól akar boldogulni. Ennek a mesterségnek titka az, hogy olcsón vásárol és jó áron ad el. Ehhez elsősorban az szükséges, hogy a gazdának legyen annyi pénze, hogy ne kelljen a terményeit szorultságból olyankor is eladnia, amikor azoknak nincsen ára és módjában legyen akkor vásárolni a saját szükségletét, amikor azt legolcsóbban vásárolhatja. A kereskedő gyakran inkább hitelt vesz fel, semmint hogy az árúját veszteséggel adja el, de a hitellel a gazdának nem tanácsos játszani, mert azt a gazda nehezebben fizeti vissza, mint a kereskedő.

Az sem elegendő, hogy a gazdának mindig legyen elég pénze ahhoz, hogy ne kelljen neki a termését, vagy állatait kényszerhelyzetben olyankor eladni, amikor azok ára legolcsóbb. Szükséges még az is, hogy a gazdának jó tájékozottsága legyen arról, hogy emberileg előre számíthasson az irányban, hogy: *minek milyen ára lesz a közel jövőben.*

Az áralakulások számítása olyan, mint az időjósítás. Gyakran megtudjuk mondani előre azt, hogy milyen időjárás lesz és az áralakulásokat még gyakrabban előre számíthatjuk, bárha épen úgy, mint az időjárás esetében, sokszor nem biztosan.

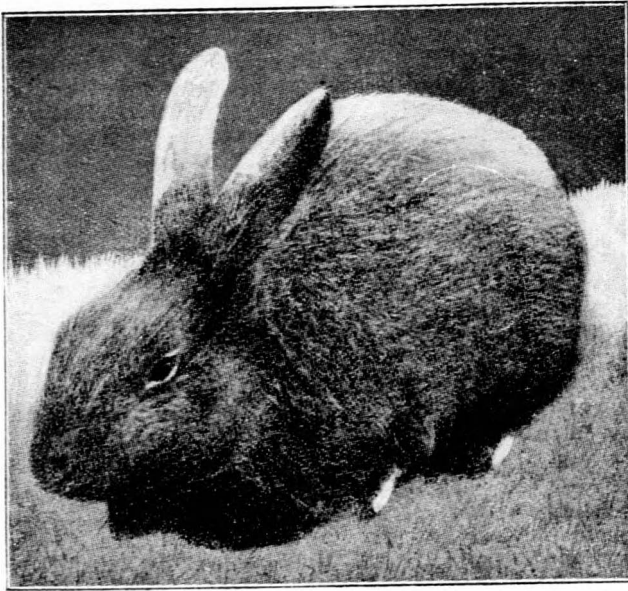
Az áralakulások kiszámítása azonban nagyfokú tanultságot, számos olyan körülmény és jövőbeli alakulás ismeretét, vagy előrelátását igényli, mit csak széleskörű tájékozottsággal szerezhetünk meg. A világkonjunkturák, az általános közgazdasági helyzet, sőt a politikai körülmények is befolyásolják ezt.

Ilyen alapon a kisebb gazda, akinek erejét a saját munkája teljesen leköti, nem számíthatja ki az árak alakulását, de mégis dolgozhat ezen az alapon is, ha szövetkezetbe tömörül. Az erősebb értékesítő szövetkezetek vezetői vehetik át azt a feladatot, hogy az áralakulások fenti tényezőit megfigyelve, irányítsák és tájékoztassák a gazdákat, hogy azok a termelésüket a várható áralakulásoknak és értékesítési lehetőségeknek, vagyis konjunkturáknak megfelelően fejlesszék. Ha ezenkívül úgy, mint az időjósoknak jó érzékük, nekik

A nagyántant urai.

Balról jobbra: Poincaré francia, Bonar Law angol, Mussolini olasz és Theunis belga miniszterelnökök.

Ezüstnyúl.

üzleti téren jó szimatjuk van, akkor egész községek vagy vidékek termelését sikeresen irányíthatják.

E téren az *értékesítő szövetkezeteknek* nagy hivatásuk van. A *kereskedői tudást* megtanulhatjuk, de az *üzleti érzék* az tehetség, vagyis legtöbb esetben vele születik az emberrel, de nem mindenki kapja azt. Ezért az értékesítő szövetkezetek vezetésére ilyen embereket kell állítani.

Tudjuk és látjuk bármely községben, hogy egyes emberek jó kereskedők, vagy más szóval nemcsak gazdák, hanem egyúttal *üzletemberek*. Egyes zselléremberek állat- vagy terménykereskedéssel többet keresnek, mint más, aki nagy gazda, de üzleti érzéke nincs, ámde még olyan is, akinek nincs a kereskedésre nagy tehetsége, de okosan gondolkodik, *beletanulhat* abba és ha nincsenek is olyan nagy sikerei, mint a tehetségesnek, mégis jobban boldogul, ha nem csupán csak gazda, hanem egyúttal kereskedő.

Ha okosan dolgozik, akkor a veszteségekben kevés *tandíjat* fizet, enélkül többet, vagy sokat. Ez nem árt, ha igazán *tanul* abból, mert az újabb nyereség behozhatja a veszteséget sokszoros kamattal.

Egyre azonban nagyon kell vigyázni a gazdának, ez pedig az, hogy *ne hazárdirozzon*. Ez kereskedői nyelven annyit jelent, hogy *ne legyen vakmerő*, ne kockáztasson az üzletlen annyit, hogy az a termelő üzemet ronghassa, vagy annyit, hogy az *berántsa*, mert azzal menthetetlenül *tönkremegy*.

Józan mértékkel arra kell dolgozni, hogy ne a gazda legyen az a birka, akinek a kereskedő évről-évre lenyírja a gyapját, hanem a gazda tanuljon bele ebbe a mesterségbe és *akkor, egyúttal ott vásároljon, amikor és ahol olcsón vásárolhat, egyúttal akkor és ott, vagy úgy adjon el, amikor, ahol, amiként azt legjobb áron teheti*. Ez a gazda jobb boldogulásának lehetősége.

Ha a gazda egyúttal kereskedő, vagyis üzletember, akkor mindig aszerint módosítja gazdaságában a termelő üzemet, ahogyan az *hasznothajtóbb*. Ha olcsó a takarmány és drága az állat, akkor sokan nemcsak a saját termésüket etetik fel, hanem vásárolnak takarmányt és arra több állatot állítanak be. Ha a termény az állatokban rosszul értékesül, akkor csak annyi állatot tartunk, amennyi a gazdaság *trágyaerejének* fenntartásához szükséges és a terményt értékesítjük.

Ez csak egy kis általánosan ismert példa, amit sok más esetben is lehet alkalmazni. Számítani és számolni kell a gazdának és aszerint cselekedni, de mindig úgy, hogy a gazdaságának *termőerejét fejlessze, ne pedig csökkentse, mert ebben van a létalapja és az életereje*.

Az ezüstnyúl.

Írta: Anghi Csaba Geyza.

A házinyulákat általában két nagy csoportba oszthatjuk. Vannak ú. n. hús- és prémnyulak. A húsnyulak tenyésztésénél és tartásánál főleg azok nagy testsúlya, azaz a hús tömege jön tekintetbe, míg a prémnyulaknál a gerezna, vagyis a bundának prémmé feldolgozható része jön számításba. Azonban a húsnyulak préme is lehet néha értékes, viszont a prémnyulak húsa is felhasználható.

Igen értékes prémnyúl, amelynek különösen a mai magas prémárak mellett nagy jövője van, az ezüstnyúl. Préme finom, lágy, ruganyos, tetszetős és nála értékesebb préme utánzására kiválóan alkalmas. Kistermetű állat, 1½–3 kg. súlyú; minthogy azonban csontozata igen finom és a test súlyához viszonyítva kevés, a konyhán feldolgozható része is elég sok. Ennek a sűrű, könnyű, melegbundájú nyúlak színe ezüstösszürke, ami onnan van, hogy a szőr alsó fele fehér-, felső fele pedig sötétszínű.

Tenyésztésre már 5–6 hónapos korában lehetne használni, azonban, ha szép, jó fejlődésű utódokat akarunk, csak 8–9 hónapos korban fogjuk pároztatni. Igen szapora állat. Egyhónapi vemhesség után 4–7 darab feketesínű nyulacskát hoz a világra. Ezek a kis fekete nyulak csak a 4–6-ik hónapban veszik fel jellegzetes színüket. Ha valaki kis ezüstnyulakhoz jut és nem tudná mennyi idősek, vár, amíg a kis fekete nyúl ezüstsüzkévé lesz és csak ezután 4–5 hónap múlva fogja pároztatni.

Nem igényes. Legjobb a szabadban elhelyezni, mert ekkor edzettebb lesz. Táplálékul mindenféle zöldséget, fűvet, levelet megeszik, de a tenyészállatoknál itt is jó egy kis «abrakot» adni. Ez lehet zab, napraforgómag, kender-, lenmag. Különösen célszerű levágás előtt lenmagot adni, mert ekkor szép fényes lesz a szőre. Levágás előtt ne is engedjük egy-két hétig a napfényre, mert ez árt a bunda fényének. Nem szabad takarékoskodni az almozással sem, ha tiszta, szép prémet akarunk.

A prém nyáron jobban fejlődik, a szőr jobban nő, viszont télen sűrűbb, tartósabb lesz. Tehát prémnyulat ezért célszerűbb lesz télen vágni.

Egy bakra 8–10 anyát számíthatunk. A bakot ne tartjuk az anyákkal együtt, mert igen verekedő természetű s az bizony nem használ, ha verekedés közben egy-egy szőr-csomót tép ki a társa bundájából.

Ha egy anyának túlsok a fia és azt látjuk, hogy nem bírná felnevelni, oly anyához adjuk a felesleget, amelyiknek kevés a fia. Hogy a nevelőanya nehegy elkeresse magától, bekenjük egy kevésse a nevelésbe adott nyulat a leendő anya ürülékével s akkor nem lesz semmi bántódása.

A fészeket 2–3 hét múlva elhagyják. Ekkor már rendszeren, úgy táplálkoznak, mint anyjuk. Három hónapon belül ivar szerint elkülönítendőek a fiatal nyulak, úgy hogy még egymás szagát se érzékk. Azokat a bakokat, melyeket nem akarunk tenyészítésbe venni, már ekkor kiheréljük, ami éles zsebkéssel vagy beretvával történhet. A sebet a kiherélt saját maga kinyalja s azután az hamar begyógyul.

A tenyésztesnél arra kell törekedniük, hogy egyforma színezetűk, egyforma nagyságú prémmjük legyen, mert így a kereskedők is szívesebben veszik. Lehetőleg azonban ne adjuk el holmi vándor nyúlborosnek, mert ezek csak becsapják az embert, míg ők jó pénzeket vesznek a gereznáért a szücsztől vagy gyáróstól. Legokosabb, ha a tenyésztő saját maga keres összeköttetést valamilyen szüccsel, mert ekkor jobban megtalálja számítását.

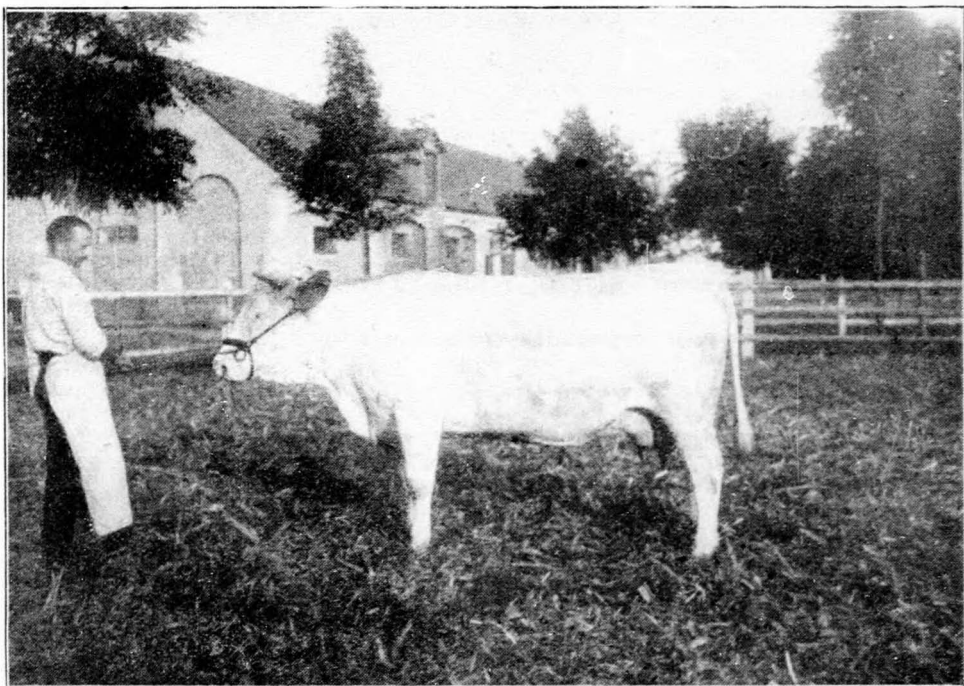
Mennyi tejet ad a juh? A juh tejtermelőképesége fajtája szerint nagyon változó. A mi alföldi rackánk és cigajánk évente a báránytejen kívül átlag csak 40–50 liter tejet ad s igen kivételes egyedektől fejnek csak 80–100 litert, addig a friez-juh nálunk is megad 300–400 litert, sőt hazájában állítólag jó takarmányozás mellett 500–600 litert is. Az elsősorban gyapjútermelésre szánt merinótól a bárány elválasztása után alig fejnek 15–20 liternél többet, miért is előbb nem szokták fejni, csak a háború óta, mivel most minden tápszerre nagyon reá vagyunk szorulva.

A nemesített növényfajták kipróbálása. Régi tapasztalat az, hogy egyik vidéken egyik nemesített búzafajta, másikon a másik válik be legjobban. Ezért legjobb a nemesítő gazdasággal közölni, hogy mely vidéken, milyen talajon és minő trágyaerőben levő földön gazdálkodunk, hogy a nemesítő már a — véleménye szerint — legmegfelelőbb fajtát küldhesse hozzánk. De még így is megtörténhetik, hogy nem olyan fajta jutott birtokunkba, mely viszonyaink közt a legnagyobb termést hozná. A nemesített vetőmagot kipróbálás céljából vessük el földünknek felére, harmadára, míg másik részére vessünk a régi vetőmagból. Aratáskor ki fog tűnni, hogy 1 k. holdon melyik adott több termést. Hogy azonban tévedésbe ne essünk, fontos, hogy a bevetendő föld egyforma talajú, egyforma munkálattal és egyforma trágyaerőjű legyen. Továbbá nem szabad elhanyagolni a kikelés, kalászosítás, érés közben a vetések figyelését se, mert könnyen megtörténhetik, hogy valamelyik parcellában rovarok stb. lép fel, mi termését csökkenti a fajta hibáján kívül. Ha a nemesített mag nem ad jelentősen nagyobb termést a régi vetőmagunknál, ez tehát ne adjon okot arra, hogy a növény-nemesítés ügyét egyszer és mindenkorra lekicsinyeljük, mert ez csak azt jelenti, hogy nem sikerült a mi földünkre megfelelőt eltalálni. Másik fajttal való kísérlet bizonyára jobb eredményre vezet s így busás haszonnal megjutalmazza fáradságunkat. Sőt, ha jobban termőnek találtuk az újat, akkor se árt más, újabb nemesített fajtákkal próbálkozni, mert a nemesítők évről-évre újabb, jobb fajtákat hoznak a piacra. Már pedig a jobb a jónak legyen ellensége, azaz szorítsa ki.

A mongolica sertés termelési adatai. A disznóölések idején bizonyára sokakat érdekel az, hogy a hízlalt mongolicasertésekből mennyi húst, zsírt stb. lehet várni gondos feldolgozás után. Több feljegyzés összegezésékepen úgy tudjuk, hogy a jól hizott sertés súlyának 2⁰/₀-a vér, 2-2⁰/₀-a szőr, 4-5⁰/₀ belek, 2-4⁰/₀ tüdő és máj, 5-7⁰/₀ fej és lábak (kocsonyahús), 29-8⁰/₀ hús, 41-7⁰/₀ szalonna, 7-7⁰/₀ hár, 4⁰/₀ bélzsír. A szalonna gondos kiolvasztásakor nyerne 78⁰/₀ zsírt, 8-2⁰/₀ töpörtyűt, a hájból pedig 92⁰/₀ zsírt és 1-5-2⁰/₀ töpörtyűt. A hentesek között a levágási eredmény jelzésére a «vágósúly» kifejezés járja. A vágósúlyt úgy kapjuk meg, ha az élősúlyból levonjuk a kifolyt vért, a szőrzetnek, a nyelveknek, garatnak, bázrsingnak, gyomor- és beleknek, légső- és tüdőnek, májnak, lépnek, vesének és ivarszerveknek súlyát. A vágósúly a sertés hizottsági foka és csontminősége szerint változik. Minél hizottabb és minél finomabb csontú a disznó, annál nagyobb lesz a vágósúly. Ezért általánosan hizott mongolicáknál 78-82⁰/₀, félhizottaknál 70-75⁰/₀, soványaknál 60-65⁰/₀-os «vágósúly» remélhető.

A mételeykór orvoslása. Milliókra megy az a kár, melyet a mételey a juhok és borjúk pusztítása által okoz. A májmételey tudvalevőleg a nedves, mocsaras, tőzeges legelőn szedi össze. Az ősz vége felé már a betegek kezdenek soványodni, étvágyukat vesztik, a hason vizenyős daganatok lépnek fel; járás közben a gyengeség miatt támoynognak. Míg a betegek egy része a tavaszig magához tér, más részük elpusztul. Azelőtt csak a betegek jó táplálásával iparkodtunk a kárt csökkenteni, azaz bennük az ellenállóképességet növelni; ma azonban már egy bevált gyógyszerünk is van: a distol. A gyógyszer az állatorvos a vegyszeti gyárból megrendeli. Beadása egyszerű: nyitott száj mellett a nyelvgyökérre kell egy-egy tokot helyezni. Juhoknak és kecskéknél két, szarvasmarháknál és bivalyoknak négy egymást követő napon kell egy-egy tokot beadni. A gyógykezelés tehát nem hosszas és az eddigi tapasztalatok szerint — idejében kezdve — feltétlenül biztos hatású.

Mire legyen gondja a gazdának tél idején? Az «Uj Barázda» hasábjain Kövér Lajos kisgazda nagyon megszívlelendő tanácsokat ad gazdatársainak. Közülük kettőt kiragadunk, mint a legsürgősebb teendőkről szólókat: Most van ráérő idő, hogy a tűzbiztosításainkat rendezzük. Számítsuk ilyenkor össze az épületek, ingóságok, termények és várható termés értékét és így egy ajánlatban benyújtjuk a «Gazdák biztosító szövetkezet»-nek. Ez a legmegbízhatóbb biztosító intézetünk. Van gazda, aki nyolc-tíz éve biztosított, mondjuk: a házat ezer koronára, mást is hasonló áron; az ilyen biztosítás ma úgyszólván semmit sem ér. Hogy is gondol valaki ma teljes kártérítést kapni, ha ő ma is csak a régi húsz-harminc koronás díjat fizeti, amikor ma ezerszeres az ár. Ha az érték szerint mindent évenként újból felbecsülünk, és úgy adjuk föl a biztosítási ajánlatot, akkor tűz esetén nem leszünk földönfutók és nem szorulunk társaink adományaira, mert a biztosító intézet szívesen megtéríti a teljes kárt is, ha mi is a teljes érték után fizetünk. — Tél idején még el kell határoznunk, hogy

Szimmentáli tehén a magyaróvári akadémia gazdaságából.

Ez a kép is igazolja, hogy hazánkban is lehet olyan arányos, formás és tömeges szimmentáli teheneket felnevelni, mint Svájcban. Ehhez csak a borjak bő táplálása, elegendő legelő és gondos ápolás szükséges.

egy-egy tavaszi vetőmagokból — melyikből mennyit vetünk. Ha ezek a magok nem volnának meg magunknak, azokat biztos helyről beszerezzük. Főgondunk legyen, hogy löhere- és lucernamagot, arankamentest szerezzünk. Ha van jó gazdaismerősünk, akiről bizonyosan tudjuk, hogy heremag termelésére ügyel, vagyis gaz- és arankamentes magot termel, tőle vehetünk bátran «nyersmagot» is. A «nyersmag» alatt azt értjük, hogy a termelő nem adja el azt a magkereskedőnek, hogy ők azt újból átrostálva forgalomba hozzák, mert így az oda- és visszazállítás nekünk kellene megfizetnünk; még kereskedői hasznót is. S ha mégsem sikerülne ilyen vásárlás, úgy felkeressük a Hangyát, vagy a Mezőgazdák szövetkezetét és ott adjuk föl a megrendelésünket.

Előkészület a fedeztetési időnyre. Csak pár hét választ el azon időtől, mikor a kancákat már fedeztetni kezdjük. A legfőbb ideje tehát annak, hogy minden község (egylet, tenyésztő) biztosítsa kancái részére a megfelelő mént akár vétel, vagy bérlet, akár pedig társulás (mént tartó szövetkezet alakítása) által. Jó lesz megfigyelni, esetleg állatorvossal megvizsgáltatni ama kancáinkat is, melyek az előző évben nem fogamzottak vagy elvetéltek s ha a meddőség vagy elvetélés okát megtaláltuk, azt minél előbb orvosoljuk. Ha semmi különös okát nem találtuk, akkor úgy ezeket, mint a leellett kancáinkat tartuk közepes kondícióban, mozgassuk naponta 2-3 óráig a szabad legelőn. A koplaltatott vagy hízlalt kanca nem szokott fogamzani.

TANÁCSADÓ

Kérdés. A hadiözvegyek részesülnek-e valamely kedvezményben? (2440. előfizető.) — **Felelet.** Az 1921. XLV. t.-c. 6. §-a szerint azok az egyenlő többgyermekes hadiözvegyek, kiknek váltságköteles ingatlanuk 5 kat. holdnál nem több, egészen mentesek, kiknek pedig ötnél több, de 50 kat. holdnál kevesebb földjük van, azok csak a vagyonváltság kétharmadát fizetik.

Kérdés. Szövőtanfolyam hol van? (V. J., Nyiregyháza.) — **Felelet.** Nyiregyháza közeli szövőtanfolyamok: Sárretudvari, Nádudvar, Egyek, Püspökladány, Hajduböszörmény, Heves, Füzesabony, Tiszafüred. Tessék akármelyik tanfolyam vezetőségéhez fordulni.

Kérdés. Mi az arany- és ezüstpénz beváltási ára és hol váltható be? (Egy rendes előfizető.) — **Felelet.** Az arany- és ezüstpénz árát hivatalosan, naponként állapítják. Ezidőszereint a húszkoronás aranyat 8800 koronáért, az ezüstpénzt koronánként mintegy 180 koronáért váltják be. Január elseje óta bárki vehet és eladhat magyar arany- és ezüstpénzt.

Üzenet a könyvrendelőknek. (Több érdeklődőnek.) A Vasárnap egy évfolyamának bekötése 500 koronába kerül. — (S. L.) Buday Barna *Titkok földje* című regényét címére már elküldtük. — (Ifj. Sz. F. Gy.) A kérdezett vállalat címe ez: Budapest, VII., Erzsébet-körút 5. Nem tudjuk, lehet, hogy adnak részletfizetésre is. — (Svendor előfizető.) Schvenszkij Ármin-féle *Patkolástan* elfogyott. — (V. F. Boczonád.) Gárdonyi *Egri csillagok* című regénye nem kapható. — (K. D.) Németh: *Magyar szakácskönyv* 337 50 K postadíjmentesen, az összeg előzetes beküldésével. — Ifj. M. Gy. Az *Obsitos* című színmű nem kapható. A könyveket a pénz előzetes beküldése mellett postaköltségmentesen küldi kiadóhivatalunk.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

A bortermelő gazdák helyzetük javítását sürgetik.

A Magyar Gazdaszövetség a múlt héten tartotta meg első kerületi gyűlését *Tapolcán*. Az elnöki megnyitó után *Czettler Jenő dr.*, a Gazdaszövetség igazgatója vázolta a mezőgazdaság, de főleg a falu helyzetét. Utána *Mózer Ernő* nemzetgyűlési képviselő a gazdasági megerősödés szükségességét hangoztatta, ezután *Handlery Gusztáv* adta elő a bortermelő gazdák kérését, mely szerint kéri a *borkivitel előmozdítását, megfelelő kölcsön biztosítását, a vasúti tarifának leszállítását*. Szükségesnek tartja a termeléshez szükséges gazdasági eszközök behozatalát és a galic kivitelének eltüntetését, a bortermelő adónak elengedését. Hangoztatta, hogy a bortermelés biztosítása céljából engedje meg a kormány a *gyengébb borok leparolását* és vele a többi bor feljavítását. Kéri vadszölőtelep és vincellériskola felállítását és szükségesnek tartja a hordóárak mérséklését és végül a hordódonga behozatalát. Többek hozzászólása után *Bóday Lajos* a Hangya és a Hitelszövetkezet támogatása érdekében szólalt fel. Az ezt követő vita befejeztével *Borsódy Sándor*, a Központi Hitelszövetkezet igazgatója, határos beszédben a szövetségi élet fejlesztését hangoztatta és a szövetkezetek támogatására hívta fel a gazdatársadalmat. *Forster Elek* záróbeszéde után az ülés véget ért.

Négyszázalékos mezőgazdasági kamarai illetékek állapíttak meg.

A földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági kamarák kiadásainak fedezésére, amelyeket a saját bevételei vagy az állami hozzájárulás nem fedeznek, az 1922. évi fizetési kulcsot négy százalékban állapította meg. Ezt a mezőgazdasági kamara kerületében földadó alá eső mezőgazdasági földbirtokok, valamint az ilyen földbirtokok haszonbérlete után kell fizetni. Az 1922. évre a kamarai illetékek kivételének alapja az 1922-re kivetett földadó, illetve az 1922-re kivetett III. osztályú kereseti adó.

Stallsztika készül a földárakról és a munkabérekéről.

A földművelésügyi miniszter kimutatást készített a földárak alakulásáról. Január 2-án fog megkezdődni az anyaggyűjtés. A gazdasági tudósítók január 16-ig küldik be válszazikat és ezek alapján készítik el a kimutatást. A körlevél külön árjelentést kíván az 1—5 holdig, 5—10 holdig, 10—20 holdig, 20—100 holdig, valamint 100—1000 holdig és az ezen felüli földterületek áráról. Külön kimutatásban kell feltüntetni a szántóföldek és a szőlők árát. Kimutatás készül egyben a mezőgazdasági munkabérekéről is. A statisztikát egyrészt a földbirtokrendező bíróság rendelkezésére fogja a minisztérium bocsátani, másrészt a munkabérek statisztikája azért szükséges, hogy mely vidékek túlságosan alacsony munkabéréinél kell beavatkozni az államnak.

Megváltási eljárás elé kerülő birtokok.

Megváltási eljárást rendeltek el 1922 december 18—27-ig az alábbi községekben és birtokokra: *Mátravölgy* községnek — Fischer Antal, Wittmann Lipót és az ottani úrbéres gazdaközönység birtokára; *Vonyarc* községnek — Loránd Nándor, Dessewffy Dezső, Degenfeld Lajos gróf és Prónay Dezső báró birtokára; *Útő* községnek — Mautner Józsefné és társai, valamint a váci idősb alapítványi káptalan birtokára; *Nógrádmegyer* községnek — (házhelyekre); *Porládony* és *Berektompánáza* községnek — Rupprecht Olivér és özv. Jekkefalusy Sándorné birtokára; *Bezeréd* községnek — Károlyi Imre gróf, a kapornaki apátság, Békássy István Peter és Görgey Józsefné birtokára; *Felsőszilvágy*, *Alsószilvágy*, *Salfa* és *Köveshát* községeknek — Bezeredy Imre, Felsőszilvágyi cukorgyár, Hartig és Rottermann cég és társai, Szegedi Ensch Sándor báró, valamint a felsőszilvágyi és salfai katolikus egyházak birtokára; *Vigadt* községnek — Petracsek József birtokára; *Olád* és *Sé* községeknek — Ernusz Olga és Sathlmayer Smidelius birtokára; *Nagydém* és *Bakonyság* községeknek — Esterházy Mihályné grófnő és Esterházy Pál gróf birtokára; *Czegénydányád* községnek — Kende György báró birtokára; *Erdőbénye* községnek — (birtok megjelölve nincs); *Felsőbereczki* községnek — Maillo Nándor báró birtokára; *Taktaharkány* községnek — Harkányi János báró és a magyar vallásalap birtokára; *Kék* községnek — Glück Hermann és felesége, Csillag Zseni, továbbá Szalánczy Ferenc birtokára; *Vokány* községnek — Montenuovo Alfréd herceg birtokára; *Tálya* községnek — (birtok nincs megjelölve); *Madocsa* községnek — Szakács Ernő dr. bölcskei birtokára; *Tabód* és *Dőrryaplatán* községeknek — Kardos Kálmán és neje, Forster Gizella, özv. Döry Frigyesné, Jálits Irma és Döry Frigyes birtokára.

Sertéstőzsdét alakítanak.

A sertéskereskedelmi érdekeltségék értekezletet tartottak a budapesti áru- és értéktőzsde tanácsstermében *Bibó Kálmán* tőzsdetanácsos elnökletével a sertéstőzsde felállítása tárgyában. A megjelent kereskedelmi érdekeltségék hangsúlyozták a sertéstőzsde felállításának szükségességét a budapesti áru- és értéktőzsde keretein belül és kifejtették, hogy milyen nagy hivatás vár az új intézményre. Sertésenyésztésünk fellendülése, legális sertéskereskedelem kifejlesztése várható a tranzitőkereskedelemben. Budapest mint központ fog működni, azonkívül a magyar zsír és szalonna az európai piacokon közismert lesz a kevésbé jó amerikai áru mellett. Mindezzel szemben elismerjük a tőzsdének árszabályozó befolyását, ha az hű kifejezője a mindenkori kereslet és kínálat útján kialakuló árviszonyoknak, de már elege tiltakozunk minden olyan mesterséges befolyás ellen, amely ezt akadályozza, történjék ez akár határidőüzlet, akár más eszközök útján, melyek a szertelen és egészségtelen spekulációt elősegítik. Mindezen túlkapások ellen biztosítékok csak úgy tudnánk nyerni, ha a tőzsde tanácsában a termelőérdekeltségék is képviselve lennének a termény- és sertésüzletek ellenőrzése és irányítása érdekében, mert máskülönben csak tehetetlen szemlélői lehetünk az esetleges túlkapásoknak, amelyekből a multban már éppen elég részünk volt.

A válságbúza január havi ára.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonszállása fejében fizetendő búza árát január hónapra métermázsánként *tíz ezer* koronában állapította meg.

Petőfi-ünnep.

Balról: Ünnepe a fővárosi Petőfi-szobor előtt. Emlékbeszédet *Peckár* Gyula, a Petőfi-Társaság elnöke mondott. — *Jobbról:* Szávay Gyula, a Petőfi-Társaság főtitkára, ünnepi beszédet mond Kiskőrösön, a költő szobra előtt. (Ez a szobor volt az ország első Petőfi-szobra; emelték 1861-ben.)

A szőlősgazdák termelési hitele.

Az ország szőlősgazdái, tekintettel a nehéz termelési és értékesítési viszonyokra, a pénzügyi kormánytól termelési hitelt kértek. A pénzügyminiszter tanácskozásai után megbizta az *Országos Központi Hitelszövetkezetet* egy tervezet kidolgozásával. Bebizonyosodott, hogy oly szomorú a bortermelés helyzete, hogy a *szőlősgazdák még a tavalyi hiteleket sem tudták visszafizetni*. Az OKH január hó első felében készül el a bortermelési hitelnyújtásról és a pinceszövetkezetekről szóló tervezetekkel. A *bortermelési hitel körülbelül három milliárdra fog rugni*. A hitelt azok a borvidékek fogják kapni, amelyek arra leginkább rá vannak szorulva és pedig Tokaj vidéke és a hevesi borvidék fél-fél milliárd koronát, a többit pedig a badacsonyi, sümegvidéki, keszthelyi és soproni borvidék. A termelési hitel kifizetése sürgős, mert a *gazdák még magas kamat mellett sem képesek pénzt szerezni*.

A pápa ő szentsége pásztorlevelet adott ki. XI. Pius pápa pásztorlevelet adott ki, amely utal arra, hogy a népek gyűlölete és az osztályharc egyre erősödik, újabb és újabb háborúk fenyegetnek, amelyek még borzasztóbbak és pusztítóbbak lehetnek, mint a lezajlott világháború. Egy meghamisított papíron kötött béke csak felélesztette a bosszúállás szellemét és az anyagi javakra irányuló kapzsiságot valósággal törvényesítette azzal, hogy azt az államérdekkel és a hazaszeretettel palástolta.

Rakovszky Iván belügyminiszter Nyiregyházán. Rakovszky Iván belügyminiszter, Héjy Imre és Illés József nemzetgyűlési képviselők társaságában Nyiregyházán résztvevő Szabolcs vármegyei törvényhatóságának díszközgyűlésén, amelyet Tisza István gróf arcképének leleplezése alkalmából hívtak egybe. A nemzeti Híszkegy elnéklése után Kállay Miklós dr. főispán megnyitotta a díszközgyűlést, majd a belügyminiszter mondotta el a nagyhatású emlékbeszédét. A szünni nem akaró lelkes éljenzéssel fogadott emlékbeszéd után Mikecz István alispán átvette Tisza István gróf arcképét. Délután a Korona-szálló nagyertermében lakoma volt. Este a miniszter visszautazott a fővárosba.

Ecclesia Harangművek Rt. a napokban a következő harangokat szállította: Nyirkász r. k. és görög kath. 3 drb., Matolcs ref., Nyirjákó ref., Kenderes r. k. és ref. 6 drb., Abaliget r. k., Anarcs ref., Lajoskomárom r. k., Tiszafüred r. k., Apagy ref., Duzs r. k., Tápiószéle r. k. 630 kg., Páhl ev., Somberek r. k. 3 drb., összesen 720 kg., Kistokaj, Erdősokonya ref. 560 kg., 280 kg., Borsodivánka r. k. 2 drb., Irota gör. kath. 2 drb., Derecske ref. 70 kg., Mezőkövesd r. k., Aldebrő r. k. 2 drb., Fadd r. k., 2 drb., Balsa gör. kath., Szegzárd ref., Bakonyáná r. k.

A magyar-rutén párt visszautasítja Benes vádjait. A magyar-rutén politikai párt Kutkafalvy Miklós elnökletével ülést tartott. Az ülésen Benes cseh külügyminiszternek azt a jegyzékét tárgyalták, amelyet a cseh kormány három héttel ezelőtt intézett a nemzetek szövetségéhez a rutén kérdésben. A párt megállapítja, hogy Benes a statisztikai adatok meghamisításával és teljesen hamis beállításával azt állítja, hogy a többszázéves magyar impérium a Kárpátok alján lakó rutén népet céltatosan kulturálatlanságban és gazdasági inferioritásban hagyta, továbbá, hogy e népnek nyolcvan-kilencven százaléka még ma is analfabéta, holott ez nem felel meg a valóságnak. A párt elhatározta, hogy Benes jegyzékére a valóságnak megfelelő adatokkal támogatott felvilágosító memorandumot nyújt be a nemzetek szövetségének elnökségéhez.

Weiss Manfréd báró meghalt. Csepeli Weiss Manfréd báró, az ország egyik legnagyobb gyárának tulajdonosa, 65 éves korában, hétfőn meghalt. Weiss Manfréd mint kis konzervgyáros indult neki karrierjének. Később kezdte csak el a hadianyaggyártást, amelyet a háború alatt emelt teljes magasságra. A csepeli gyár negyvenezer munkást foglalkoztatott a háború alatt. A román megszállás után gyári üzemét átalakította mezőgazdasági és egyéb gépek gyártására. Weiss Manfréd, mint az ország egyik legelismertebb nagyiparos, döntő szerepet játszott a gazdasági élet irányításában. Tagja volt a főrendiháznak, 1918-ban a király a bárói címet adományozta neki. Csütörtökön dében temették Andrassy-úti palotájából. A kormányzó öfóméltósága részvét-táviratot küldött az elhunyt családijához.

Újabb intézkedés a házassági dispensációk ügyében. A háború idején a pápa az összes megyéspüspököknek felhatalmazást adott arra, hogy a házassági akadályok alól ők adhassanak fölmentést. Most ez a kedvezmény megszűnt és az apostoli Szentsték újabban úgy intézkedett, hogy a megyés főpásztorok csak sürgős esetekben adhatnak fölmentést a nagyobb házassági akadályok alól. A jövőben tehát, ha az akadályok alól fölmentés kér valaki, a kérvényben föl kell tüntetnie a házasságkötés tervezett idejét, vagyis azt a körülményt, hogy a fölmentés sürgős-e, mert ellenkező esetben a püspökök kötelesek az ilyen kérvényeket az apostoli Szentstékhez fölterjeszteni.

Az özvegyek szigete. A háború alatt egy angol hadihajó legénysége a Csendes-Oceán egyik szigetén két embert talált, egy angolt és egy hindut, akik már hosszú évek óta éltek ott, mint Robinsonok, a külvilágról semmit sem akartak tudni s mindegyik csak az elhalt felesége emlékének szentelte idejét. Mindkettő özvegy s egyik sem akar többé az emberek közé visszatérni. A londoni társaság hölgyei most tréfát fűznek az «özvegyek szigetéből», amelynek létezéséről akkoriban hivatalosan is adtak ki jelentést s mindenáron tudni akarják, melyik az a sziget, hogy a feleségét hűségesen gyászoló két embert megnézhessek. A londoni hölgyek csupán egy kis szórakozásnak vennék ezt a kirándulást, amellyel az «özvegyek szigetének» csendjét feldűlnék. A sziget nevét azonban nem árulják el azok, akik tudnak róla.

Előfizetőinkhez és olvasóinkhoz!

Nehéz szívvel bár, de az önfenntartás kényszerítő parancsára kénytelenek vagyunk — s velünk együtt valamennyi újság — lapunk árát felemelni.

A **Vasárnap** a kisgazda-, kisiparos- és földművestársadalom érdekéért harcol önzetlenül, azonban a folyton növekvő drágaság oly terheket ró reá, hogy kénytelen azok egy töredékét előfizetőire és olvasóira hárítani. Az utolsó lapáremelés augusztus 1-én volt, azóta a papír 150 százalékkal, a posta szállítási díjtételei, a telefon, a munkabérek, a festék, a gépek hajtóerői, a gáz és villany pedig többszáz százalékkal drágult. Ennek ellenére a **Vasárnap** ára csak 100 százalékkal emelkedik.

Reméljük, hogy a kisgazda-, kisiparos- és földművestársadalom tagjai átérzik a **Vasárnap** helyzetét, megértik, hogy az ő érdekük követeli a **Vasárnap** fenntartását s ezentúl még odaadóbb támogatásban részesítik s nemcsak, hogy előfizetnek reá, hanem terjesztik is.

A **Vasárnap** egyes számának ára ezután **20 korona**.

Az új előfizetési díjak:

negyedévre	200 K
félévre	380 K
egész évre	720 K

Mutatószámot ingyen küld a **Vasárnap** kiadóhivatala. (Budapest, IV., Múzeum-körút 1.)

Az őstermelőn kívül mindenki köteles a jövedelme után adót fizetni. Az általános kereseti adóról szóló törvény szerint általános kereseti adó alá esik bárminő, akár rendszeresen, akár alkalmilag folytatott személyes tevékenységből vagy foglalkozásból származó jövedelem. Adófizetés kötelezettsége alá tartozik elsősorban az ipari és kereskedelmi üzletből származó jövedelem. A földbirtokosnak az őstermelésből származó jövedelme azonban nem tartozik a kereseti adó alá. Az adó alapja általában az adóévet megelőző évben elért tiszta jövedelem. A szolgálati- és munkabérvizonyból származó jövedelem is, bármilyen címen legyen kiutalva, adóköteles. Az adó kivételező *százalékos adókulcs* alkalmazásával történik. Az adóalap pontos meghatározása végett az adózó a bevételeiről, valamint kiadásairól könyvet tartozik vezetni. Minden munkaadó köteles alkalmazottairól nyilvántartást vezetni. Aki eszedélt fogad föl, köteles az előjárásnál nyolc nap alatt bejelenteni az alkalmazott nevét és havi fizetését. Ez a bejelentés a már helybenlévő alkalmazottakra nézve legkésőbb január 31-ig eszközlendő. A munkaadó a munkabérvizonyból származó jövedelem utáni adót az illetmény kifizetésekor levonja a bérből és a levont adót be kell szolgáltatnia az illetékes adópénztárba. A rendelet 1923-ban, újjá napján lépett életbe.

Borzalmas számok a halálraítéltek országából. A Morning Post című angol lap megrázó részleteket közöl egy oroszországi tollából azokról a szenvedésekről, amelyekre Oroszországot a szovjeturalom kárhóztatja. *Az elmúlt évben 1,500.000 ember halt meg az éhínség és nyolc millió a járványok következtében.* Az éhínség leküzdéséről nem lehet szó, mert a szovjetnek nincsenek fizetőeszközei. A templomok kifosztása ugyan mintegy másfélmillió font sterlinget érő kegyrtárgyakhoz juttatta a szovjetet, de *senki sem akad, aki megvásárolná ezeket az ékszereket, amelyekhez meggyilkolt papok vére tapad.* Moszkvában megtörtént, hogy egy gyár volt tulajdonosa véletlenül elment korábbi vállalata mellett. Nyomban körülvették egykori munkásai, akik zokogva kérelték, könyörölgjön meg rajtuk és vegye át ismét az üzemet. Amíg ő volt az úr — mondották — addig semmiben sem szenvedtek hiányt, mióta azonban az üzemet kommunizálták, gyakran hónapokig kell a pénz kifizetésére várniok és bérük még arra sem elég, hogy az éhhaláltól megóvják őket. *Szovjetországban az utolsó négy évben 4,855.000 gyermekkel született kevesebb, mint a háború alatt ugyanannyi idő alatt.*

A világ legnagyobb vulkáni kitörése. A tűzhányó hegyek működése minden kétséget kizáróan a legmegkapóbb és legborzalmasabb példáját tárja elénk a természeti erők hatásának. Virágzó rétek, hatalmas erdőkoszorúta hegyek válnak kietlen sivataggá, ha egy-egy óriási erejű vulkáni kitörés (eruption) hamúja betemeti a környéket; városok lesznek egyenlővé a föld színével s emberek ezrei pusztulnak el egyik napról a másikra. A világ leghatalmasabb vulkáni eruptiója 1883-ban játszódott le a Csendes-Oceánban fekvő Szunda szigetcsoporthoz tartozó egyik szigetén, a *Krakatau*-on. Ennél a hatalmas vulkáni kitörésnél a Krakatau-szigetnek a fele a levegőbe röpült. A hatalmas vulkáni explozióknál tizenhatszáz kilométer anyag röpült fel a levegőbe s a robbanás dőreje három-ezernégyezer kilométer távolságra elhallatszott (tehát ha a kitörés Budapesten történt volna, a dörrenés elhallatszott volna a Szaharába vagy az Északi-Jeges tengerben fekvő Grönland-szigetére is). Az óriási rázkódást folytán a tengeren *harminchat méteres* hullámok keletkeztek, a víz elárasztotta a közeli partokat és *közel negyvenezer ember lelte halálát* a hullámsírban. A mérhetetlen erejű robbanás porrá omlasztotta a sziklákat és ez a porfelhő ezer kilométeres óránkinti sebességgel háromszor futotta körül a földet. A kitörés augusztus havában történt és még novemberben is csodálatos jelenségeket észleltek alkonyat tájban még a távol fekvő országok lakói is. A nyugati ég ugyanis még jóval naplemente után is vöröses fényben izzott. A tudósok ezeket a jelenségeket úgy magyarázták, hogy a kitörés alkalmával a Krakatau hamúja *helevenzer kilométer* magassáig repült fel és csak november havában, tehát három hónap múlva érkezett vissza a földre és ez a visszahulló hamú idézte elő a vörös alkonyati fényt. (Dr. K.)

Kik látnak a legjobban? A legjobb szeműk azoknak az embereknek van, akik nagy síkságon laknak s látóhatárukat nem zárják be közeli hegyek. A legjobban látó emberek az északi sark és az egyenlítő környékén élnek. Mindkét világrészen óriási területek vannak, melyek beláthatók. Az északi sarkvidéken a nagy hóföldre, az egyenlítő környékén pedig a sivatagok. Az eszkimó hihetetlen távolságról meg tudja ismerni például a jeges-medvét, az arab pedig nyolc kilométernyirel fel tud ismerni bizonyos tárgyakat. Amerikának sík területein is vannak emberek, akiknek igen éles látásuk van. Európában állítólag a norvégoknak van a legmesszebb látó szemük. A legrosszabbul látnak azok az emberek, akik nagy városokban laknak.

Izgalmas életmentés a Dunán. Az elmúlt héten a Lánchíd budai oldaláról a Dunába vetette magát egy jól öltözött fiatal leány. A parton és a hídon nagy tömeg verődött össze s csakhamar két rendőr is érkezett a helyszínére, akik vastag köteleket kerítettek és a leány után dobták. A hideg víz hamarosan kijőzanította a halálra szánt leányt, elkapta az egyik mentőkötélet s ennek segítségével azután partra húzták. Ekkorra azonban a leány elvesztette eszméletét, kórházba szállították. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

Ha még nincsen 1923. évre szóló naptára, akkor siessen a legközelebbi Hangya-boltba, vagy a Vasárnap és Uj Barázda árusítóházhoz és vegye meg a magyar gazdátársadalom legszebb, legolcsóbb, legértelmesebb naptárát, ezek: Vasárnap naptára, ára 70 K; Falu naptára, ára 70 K; Uj Barázda naptára, ára 100 K; Nagy képes családi naptár, ára 100 K; Nagy képes szent család naptár, ára 100 K; Amerikai magyarok naptára, ára 100 K; Familien-Volkskalender, ára 100 K. *Ha kedves komájának, jó barátjának örömet akar szerezni, úgy vegye meg a fenti naptárak egyikét.* Megrendelhetők a kiadóhivatal útján is. (Budapest, IV., Múzeum-körút 1.)

Gyilkosság a bitófa alatt. Rémregénybe illő eset történt Franciaország egyik városkájában: *Lilleben.* A törvényszék halálra ítélte *Crempe*l János biztosító hivatalnokot, aki meggyilkolt egy asszonyt a gyermekével együtt. A bíróság kimondta a gyilkosra a halálos ítéletet, amelyet a napokban akartak végrehajtani. Az elítélte kivették a fegyházudvarra, már ott állt a bitófa alatt, amikor egyszerre a tömegből *kiugrott egy fiatal ember s revolvert rántva elő zsebéből, egyetlen lövéssel leterítette a halálra ítélt gyilkost.* A merénylőt azonnal letartóztatták. Vallomásában elmondta, hogy *testvéröccse a halálraítélteket és azért lőtte le bátyját, hogy megmentse a bitófa szégyenétől.*

Tizennyolcéves nagyapa. *Benlo* hollandiai városkában megházasodott egy tizennyolcéves fiatalember. Az ifjú ember felesége özvegy asszony volt s ma negyvenöt éves. Az asszony néhány gyermeket is hozott magával új otthonába, akik közül a legidősebb leány egy éve ment férjhez s ma már pici babája is van. Így a tizennyolcéves férj nagyapa lett. Az ifjú családapa legidősebb fia huszonkétéves, tehát négy évvel idősebb, mint az apja.

Az első indiánus törzsfőnöknő.

Aly B. Davis, Wewoka, Okla kisasszony, akit a seminole indiánus törzs Amerikában főnöknőjének választott. A kisasszony — hatvankilenc éves.

landóan rózsa díszlett. Ha kókuszdiót adtak neki, földhöz vágta, hogy eltörjön s ha ez nem sikerült, bevitte szobájába, kalapáccsal addig verte, amíg széjjelment. Ha vendég jött a háziasszonyhoz, Hans kézenfogta őt, bevezette a saját szobájába s örömmel mutogatta annak berendezését. Ha valaki félt tőle, ez nagyon tetszett Hansnak, úgy hogy még inkább iparkodott ijesztgetni a vendéget. Általában szerette utánozni a «majmot». Szívesen tartózkodott az ablakban s ha az emberek felnéztek rá az utcáról, fintorgatta rájuk az arcát. Más szobában, ha a házhoz tartozók kihajoltak az ablakon, a gorilla irtózatosan ordítani kezdett, félrehúta az ablakban lévőket, mert félt, hogy kiesnek. Egy ízben a vakembert utánozta s bizonytalan léptekkel ment végig a szobákon, máskor a papirkosár tartalmát rámolta ki s mint egy tudós tanulmányozta a teleírt papírosdarabokat. Ha ráparancsoltak, hogy a hulladékokat rakja vissza a kosárba, nagy gonddal, de igen lassan megcselekedte ezt. Nagy gyermekbarát volt, szeretett eljátszogatni Cunningham kisasszony unokáccsával. Ha a gyermek sírt, mókázott neki, hogy megvigasztalja. Senki sem tartott attól, hogy Hans megszökik. Ha gazdája elutazott, magával vitte s mellette foglalt helyet a vonaton. A szabadban, a mezőn nem érezte jól magát Hans, inkább a kertben és az erdőben szeretett tartózkodni. Nagyon félt a juhoktól. Annál inkább szerette a borjút és a kis csikókat. Az asztalnál lassan evett, de méltóságteljesen. Kenyeret csak a teához evett. A vizet pohárból itta. Ha valaki bujdoskát játszott vele s meglátták egymást, Hans irtózatosan ordított a gyönyörűségtől. Sötét szobába megsemmi mert bemenni, először fölguyította a villanyt. Este nyolc órakor feküdt be ágyába éjszakai pihenőre, reggel, amint felébredt, ágyában cigánykerekeket vetett, azután meleg fürdőt vett. Eközben nagy élvezettel csurgatta a szivacsból fejére a vizet. Mindezeket a szokásait nem betanítással sajátította el, hanem önmagától, utánzóképeségével. Egyszer úrnőjének az ölébe akart ülni, mivel azonban Cunningham kisasszony báli ruhában volt, nem engedte ezt meg. Hans el volt keseredve és sírt, mint egy gyermek. Később azután újságot hozott, azt kiterítette úrnőjének térdén s mint aki elhárított minden akadályt, visszatepedett úrnőjének ölébe. Ha az asztalnál húst ettek, Cunningham kisasszony néha egy kis darabkát juttatott Hansnak is. Egyszer azután megtörtént, hogy a szakácsnő nagyobb darab hússal akart kedveskedni a gorillának. Hans elvette ugyan a húst, de úrnőjéhez sietett s ujján mutatta, hogy vágjon le neki belőle kisebb darabkákat. Egy ízben egy amerikai járt Cunninghamknél, akit arra kért, hogy egy estélyre kölcsönözzék ki Amerikába a gorillát. Cunninghamék ebbe bele is egyeztek s Hans megtette az utat az újjvilágba. Csak később tudta az angol kisasszony, hogy az amerikai egy cirkusz részére vitte ki a tudós gorillát, amely bánatában rövidesen meg is halt. Azóta kitömvé látható a newyorki természettudományi múzeumban, de kétségtelen, hogy érdekes élete földi maradványainál értékesebb volt.

Egy «művelt» gorilla élete.

Egyik angol szaklap leírja egy angol nőnek: Miss Cunninghamnek élményeit egy gorilla nevelése körül. Az állatot 1918 decemberében kapta az angol kisasszony egy tenge-résztől, aki Indiából hozta, ahol cirkuszban mutogatták. Miss Cunningham egy szobát rendezett be házában a gorilla részére. Az állat betegesen került a házba, nem evett, de lassan helyrejött az egészsége és ezzel étvágya is. Cunningham kisasszony napjában kétszer mosdatta és fésülte meg betegét. Nem-sokára a gorilla, melynek «Hans» volt a neve, ezt maga is megtanulta s rövidesen annyira szobatiszta volt, hogy asztalhoz is engedték. Rendszerint csak tejes ételt kapott enni, de szívesen elfogyasztotta a narancsot, szőlőt, datolyát, banánt, földipep- ret és málnát, általában a gyümölcsöt. Jellemző, hogy állott gyümölcsöt nem evett meg, rögtön megérezte, melyik került frissen az asztalra. Nagy szeretettel gondozta a virágot, s «uniformisán» ál-

Mire keil az anyának leányát megtanítania? Egy német lap az egyik olvasónak arra a kérdésére, hogy mire tanítsa meg a leányomat? a következő feleletet adta: Alapos iskolai képzettséget biztosítson a leányának. Tanítsa meg jól főzni, tanítsa meg mosni, vasalni, harisnyát stoppolni, gombot varrni, a saját ruháját megvarrni, fehérneműt készíteni. Tanítsa meg arra, hogy csak az takarékoskodik, aki kevesebbet ad ki, mint amennyi a bevétele, mert mindenki, aki többet ad ki, szegénységre jut. Tanítsa meg arra, hogy egy kifizetett kartonruha jobban áll, mint a ki nem fizetett selyemruha. Értesse meg a leányával, hogy a gömbölyű, telt arc többet ér, mint ötven aszkóros szépség. Szoktassa hozzá, hogy jó, erős cipőket viseljen. Tanítsa meg bevásárolni s a kereskedő számláját ellenőrizni. Tanítsa meg arra, hogy az Isten teremtményét csak tőnkre teszi a fűző. Tanulja meg a lány, hogy egy becsületes, szorgalmas kézműves felgyűrt ingújjal, köténnel egy fillér vagyon nélkül is többet ér, mint a finoman öltözött, előkelő naplopó. Tanítsa meg leányát a természet és a művészetek szeretetére. Tanítsa meg arra, hogy a gyalogséta egészségesebb, mint a sétakocsikázás. Vesse emlékébe, hogyha valaki «igent» vagy «nemet» mond, azt valóban úgy is gondolja. Ne felejtse el megmagyarázni, hogy a házasság boldogsága nem abban áll, hogy költségek a férje pénzéből, hanem a boldogságot a jellem adja meg. Ha ön, asszonyom, mindezt megtanította a leányát, akkor nyugodtan férjhez adhatja, mert a további kötelességeit maga is meg fogja találni.

A kalauz halálos küzdelme a vasúti rablóval. Az elmúlt hetekben a bukaresti gyorsvonatra Héjjasfalva környékén vasúti rablók ültek fel, akik rögtön hozzáláttak a hálófülkék feltöréséhez. Az egyik vasúti kalauz megriasztotta őket, mire ketten elmene- kültek, a harmadik azonban birokra kelt a kalauzzal, majd ennek karjaiból kirántva magát, a vagon tetéjére menekült. A kalauz ide is utána ment és a vonat tetéjén rálőtt a rablóra. A lövés talált, a rabló holtan zuhant le a tölcsére, ahonnan felszedték és személynagyszáma megállapítása céljából Segesvára szállításra küldték.

Százezer korona egy pár libáért. A minap zajlott le Debrecenben az országos baromfi- és galambkiállítás, mely alkalommal egy pár emdeni libáért százezer koronát fizettek. A gödöllői tyúk- tenyésztő ugyanakkor harmincezer koronáért vett meg egy orpingtonkakat.

Tíz hónapos artista. Az angol lapok egy csecsemő fényképét közlik mostanában, amint nyújtón és gyűrűn tornázik. A fényképen a csecsemő jól táplált, egészséges fiúcska, nem látszik többnek egy esztendősnél. Wright E. M. amerikai zene artistanő tíz hónapos fia, a kis Teddy, akit anyja máris valóságos atlétának nevelt. Az angol lapok szerint a tíz hónapos Teddy forogni tud a nyújtón, különböző gyakorlatokat végez a gyűrűn, úszik s a kezein is tud járni, vagyis tótágot áll. A dolog mindenesetre nagyon hihetetlenül hangzik. Valószínű, hogy a kis Teddy már három négy- éves is lehet, de aprónövésű s az élelmes cirkusz- igazgató csak azért mondja tíz hónaposnak, hogy a csodababára mindenki kíváncsi legyen.

Mit eszik az ingyenc kinal? Londonban nemrégiben csemegekereskedést nyitott egy kínai. Az üzletben a legkülönbözőbb kínai ingyencségeket kínálja idegennek, gazdag angliusoknak. Kapni itt lefojtott, légmentes üvegekben cov-chovo, egy konzervált főzelékfélé, amely vagy százfélé főzelékből készült. Mértetlen keserősége mellett valami olyan furcsa íze is van, amely az európai gyomor előtt ismeretlen, de mégis jó s csemegeként szívesen eszik. Az ehető kigyónak, amely zöldséggel van pácolva, ami pénzünk szerint csaknem tízezer korona az ára. A kigyó testének középső részét vajjal töltik meg. Ennek az eledelnek az íze a kínai szerint annál jobb, minél régebb a hús. Árulnak még a boltban mindenféle halakat, pókokat és madárfrészeket, amely a kínai konyha legfőbb nyálánksága. Az üzletben sütemény is kapható, az úgynevezett hangyalácska, amely fehér hangyák kiszáradt testéből készül. Ezt korralra hintik be és úgy eszik.

Az orosz éhínség borzalmai.

Egy éhező menekült család.

TRÉFÁK

A póruljárt hazug.

Gazda: Jancsi fiam, ittak-e az ökrök?
Jancsi: Igenis, gazduram!
Gazda: Aztán húztál-e nekik vizet?
Jancsi: Igenis, gazduram!
Gazda: Hát aztán van-e vödör azon a kúton?
Jancsi: Én bizony elfelejtettem megnézni!

(Beküldte: Kónyi Pál Czecczéről.)

A kocavadász.

Úr: Nagyságos asszonyom, kedves férjét láttam ma egy vadkereskedésben, azt hittem, hogy vadászaton volt.
Hölgy: Jól hiszi. Éppen azért volt ott!

A kabát.

A papa régi ruhájából csinálnak a Misi gyerekek egy kabátját. A kabátban azonban nemsokára vásott szakadások mutatják az idő vasfogát.
Rá is szól a papa Misire:
 — Adta haszontalan kölyke, én tíz évig hordtam ezt a ruhát és nálad már fél év alatt elszakad!

A vőlegény sóhaja.

— A hozomány nélküli házasság már megvan; vajjon mikor találják fel a házasságnélküli hozományt?

Ketten beszélnek.

— Furcsa, hogy a gáz nem villanyoz...
 — Bolond beszéd. Ugyan miért?
 — Mert a villanyos gázol!

Mi a különbség...?

— Mi a különbség a kölyökkopó és a szivarszipka között?
 — ??
 — A kopóka szopik, a szopóka kopik.

A dühös handlé.

Befordul a handlé egy pesti bérház udvarára.
 — Handlééé... — éneklí — mi van eladó?
 Ebben a pillanatban a harmadik emeletről egy kamasz vizet önt a házaló fejére.
 — Ajvé — ordít föl a handlé az emeletre — ez már mégse járja. Jól vigyázzon, mert mindjárt leköpöm!

A takarékossg.

A feleség: Kedves uracskám, most már okvetlenül szükségem van egy új ruhára. Minden ruhámat ismerik már az összes szomszédok kívülről, belülről, kifordítva, visszafordítva, befordítva és összevissza fordítva.
A férfi: Akkor olcsóbb lesz, ha inkább új szomszédokra teszünk szert!

A párbaj.

— Mit szól, bátyám, a párbajhoz?
 — Mit szóljak? Mi az az én ezer bajomhoz képest!

Ó, az az álmatlanság!

Orvos (a betegéhez): No, megfogadta a tanácsomat és számolt mindaddig, míg el nem aludt?
Beteg: Igen. Épen 20.936-ig olvastam.
Orvos: És elaludt?
Beteg: Azt nem. Hanem épen ideje volt a fölkelésnek!...

Eltalálta.

A tanfelügyelő vizsgáztatja a gyerekeket s azt kérdezi az egyiktől, miből áll a halászhaló?
 — A halászhaló igen sok lyukból áll, amelyek vékony zsinnegel vannak egymáshoz kötözve! — hangzott a nebuló válasza.

Misi, meg a bögre.

Misike eltöri a bögrét. Előveszi az apja.
 — Te törted el a bögrét?
 — Nem én — szepegi Misi — hanem a Bodri.
 — De hiszen a Bodri nincs is a szobában!
 — Majd bejön!

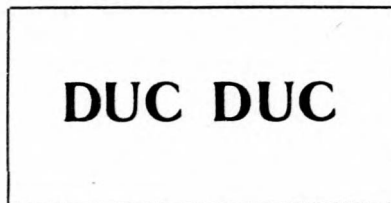
REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

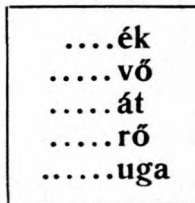
(Beküldte: Szücs Itonka, Kétegyházáról.)

2. Szólagrejtvény.

(Beküldte: Bodzsás Gáspár Öttömösről.)

3. Póllórejtvény.

(Beküldte: Lukács József Kislángáról.)

A múlt évi 51-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Lesz még egyszer ünnep a világon.**
2. Betűrejtvény: **Ostoros.**
3. Számrejtvény: **A megbizott vásárol 19 tehenet, darabját 2 forintért; 1 disznót, darabját 40 krajcárért; 80 juhot, darabját 2 krajcárért. Összesen 40 forint.**

Megfejtették: Tass János, Molnár István, Bagdi Albert, Gy. Karcas Imre, Kocsis Sándor, Vörös Bene Pál, Lőrincz Gyula, Ruzs Molnár Imre, Mile József, ifj. Kovács Barna, ifj. Éva Béla, Szöllösi Ferenc, Tóth János tanító, ifj. Szücs Bálint, Bagdi Aranka, ifj. Majer Gyula, Kocsis József, Szintay Gábor, Berky Ignác, Engelhardt István, Szőnyi Zsuzsika, Szemrédy József, Petrov Péter, Vida Endre, Boros Mihály, Selley János, Iványi Mihály, Ballai Klárka, Dóczy Sándor, Kónyi Pál, Schaffler Mancika, Nagy Lajos, Galgóczi Rózsi, Horváth Margit, Önképző Gazdakör Alsópáhok, Nyíri Imre, Bagó István, Kurdi István, Németh István, Oláh G. János, Márton Karola, Csató András, Gulácsi Maca és Dénes.

Jutalomkönyvet nyertek: **Tass János (Dunaszekcső), ifj. Szücs Bálint (Tiszabura), Tóth István (Drégszél), Kocsis József (Csanádapáca), Dóczy Sándor (Vétesacs), Schaffler Mancika (Budapest), Horváth Margit (Mihályi), Galgóczi Rózsi (Bárán), Kurdi István (Kölesd), Gulácsi Dénes (Nagykörös).**

A múlt évi 52-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**
 Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős szerkesztő: **Héj Imre dr.**
 Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

A ZÖLD KÁRPIT

DETEKTIVTÖRTÉNET
IRTA: UNDI IMRE

(5. folytatás.)

Egy darabig gyalog sétált, majd intett egy arra haladó kocsinak. A lakása címét mondta be a kocsinak.

— Előbb azonban — tette hozzá — hajtson a legelső postahivatalhoz.

A hivatalnoktól távirati blankettát kért. Vincent ékszerésznek címezte meg és a papírlapra a következőket írta:

Sürgőnyileg adjon választ: Volt a török kárpitos kezén kesztyű, amikor a gyöngy eltűnt, vagy sem? Cagnard.

Ezután hazahajtatott és lepihent az átvirrasztott éjszaka után. Mikor délután négy óraker fölébredt, már asztalán feküdt a válasz:

Volt rajta.

Vincent.

— Így most már rendben vagyunk — dörmögte. Csöngtetett. A belépő inasának meghagyta, hogy hét órára hazajön ebédelni, a díj is, ha valaki keresné, telefonon fölhívhatja a *Matin* szerkesztőségében.

VII.

Két ház szemben egymással...

Másnap délelőttre hirtelen megenyhült az idő. Csunya és szomorú képet öltött Páris. A házereszek szünetlen csorgatták az olvadó hó levét, a szürke égbolttól is valósággal ömlött az eső és széles pocsolyák feküdték meg az utcák kövezetét. A szél viszont nagy erővel fektet neki a házfalaknak és a tetőzeteknek: holmi ódon házak ormán megcsikorgatta a kivénhedt szélkakasokat és ami prédát talált magának, cserepet, vakolatot, azt lesöpörte. Az emberek a házaikból futva tettek meg az utat a villamosváró házakkhoz, vagy épenséggel az arra portyázó kocsisoknak intettek. Gyalog bizony csak az vágott neki az utcának, aki nek mindössze néhány sou csörgött a zsebében.

Ügylátszik ilyen gondterhes helyzete lehetett annak a vén házalónak is, aki ebben az itéletidőben háttára vetett rongyaival lassan poroszkál végig a Rueni-út egyik kis mellékutcáján, a Breton-utcán. Arca valóban nem viselte a megelégedett emberek nyugodt vonásait; inkább tűnődni látszott valamin, jöllehet a helyzet épenséggel nem volt alkalmas erre. Tizenegyre járt már az idő, mikor az utca vége felé lévő egyik földszintes ház előtt megállapodott. Szemben már nagy emeletes házak állottak, melyek fényes tükörlablakkal ravaszul hunyorogtak le a kicsiny házra, mintha mondták volna:

— Na öregem, a te helyedre is nemsokára palota épül...

A házikó sarkán kicsiny cukrosbolt volt látható. Az öreg házaló, mikor ideért, alapos szemügyre vette a boltot. Közeledett az ajtóhoz és az üvegen át betekintett. Nem látott bent senkit. Észrevett azonban valamit, ami első pillanatra ugyancsak meglepte. Az üzlet hátsó falán nagy falóra járt. Őt órat mutatott. Délelőtt tizenegyor! Ennyi késés aligha magyarázható az óra hibás szerkezetével. A rejtély azonban egyszerre megvilágosodott előtte. A vallásos törökök, hogy imáikát egyazon órában mondják el, naponta ötször, még a messi tájakon is úgy járatják óráikat, mint Törökországban. Őt órával hátrább, mint Középeurópában szokás.

Amint így eltűnődött, észre is vette azt, akit keresett. Bent látta most már állni a török cukorkaárust, Halil Jussufot. Halil ugyanis a

bolt egyik sarkában gyékényre borulva imádkozott és imája végeztével meglepetve nézett a bekandikáló vén emberre. A házaló azonban rögtön felfogta a pillantást és odébb állott.

Az öreg most már meggyorsította lépteit és bement a szemben lévő emeletes házba. De ideje is volt, hogy elináljon, mert Halil Jussuf fürkésző tekintetén kívül két ember pillantását is érezte magán, akik a szomszédos házak egyikének kapumélyedésében húzódtak meg. Mikor látták őt bemenni az emeletes házba, egyikük utána is sompolygott a kapuig, de ügylátszik beérte ezzel és nem követte az épületbe. Most már nyilvánvaló volt, hogy itt valami készülődés van. A házaló fölbakattott az első emeletre és több lakásba benyitott azzal, hogy nincs-e valami eladó portékájuk. Két helyre is behívták és így mintegy negyedóra telhetett el, mióta a házba jött. Fölment még a következő emeletre is, de ott már nem volt szerencséje.

Mikor visszakérült a kapualjba, a figyelő ember még mindig ott állt. De már nem őt, hanem a szemben levő házat tartotta szemmel. Épen azon tűnődött, hogy kilépjen-e az utcára, vagy nyugodtan várja meg a különös helyzet fejleményeit, mikor kettős sípjelet hallott és a figyelő átfutott a szemben levő ház kapujába.

E pillanatban öt-hat más férfi került elő különböző rejtekhelyekről és beléptek Halil Jussuf cukorkaüzletébe. A házaló kiosont egészen a kapuig és ekkor látta, hogy az utca sarkán egy rendőrautomobil áll.

— No, ennek már a fele sem tréfa — mormogta magában — ügylátszik a török rossz fát tehetett a tűzre.

Lassan átsomfordált a túlsó oldalra, hogy meglássa, mi történik a boltban. A detektívek, akik behatoltak a kicsiny üzletbe, épen a törököt vallatták. Egy cukorkás állvány feldőntve hevert a padlón és a sárral behordott padlódeszkákon szerteszórva az édes falatok. Halil hőszinű arccal állt a köréje gyűlt embergyűrűben; rémülete szinte leírhatatlan volt.

A vén házaló most nesztelenül lenyomta a boltajtó kilincset és belépett. Senkisémet vette észre.

— Halil Jussuf — faggatta a törököt egy kemény hang — legokosabban teszed, ha bevallod, hogy hol voltál tegnap éjszaka. A beismeréssel csak javítható a helyzetet, mert elhiheted, hogy nem ok nélkül gyanúsítunk épen téged Páris négyemillió lakosa közül.

— Nem, nem — rimázkodott a török — én nem csináltam semmit. Itt voltam egész éjjel a szobámban — szólt egy hátsó ajtóra mutatva. Ne bántsanak engem az urak, én eszköszöm, hogy ártatlan vagyok és nem is tudok arról, amivel gyanúsítanak...

— Sose esküdjöz, fiam. Mi már ismerjük az ilyesmit. Jól tudom én azt, mit ér egy fegyencnek a szava...

A török a fegyenc szó hallatára összeroppant.

— Látod, itt van a fegyházi fotográfiád, az itélet másolata, amiért te jó madár két esztendőn át hordtad a sárga zubbonyt. És itt van, ha nem emlékeznél e szép napokra, a számod, ami kabátodra varrva izzó vasnál is rettentőbben égette a melledet... Hallod-e hát, száztizenhatos, mi nem találgatni jöttünk ide hozzád, de végsőt szorítani a hurkon, ami eléggé a nyakad köré fonódott... De most már elég volt, Halil Jussuf. A törvény nevében letartóztatlak, mint akit alaposan gyanúsít a rendőrség a Cité Fenelon 16. szám alatt levő Vincent-féle ékszerület kirablásában... Fogják meg ezt az embert! — szólt a detektívekhez.

**CSALÁDI-ISKOLAI-
SZÍNHÁZI MOZI?
AKAR? IRJON!
HATSCHÉK FARKAS... BÉPÉST
IV. KAROLY KORUT 26.**

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosra a megállapított jutaléért életem leggyorsabb lebonyolítását
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyay-u. 19.

HÁLÓSZOBÁK

ebédlők, teljes lakberendezések legolcsóbban készítőnél, **BODON** mőszaktalos butorárúhá-
zában, **Pétery Sándor-u. 42., Garay-térnél.**
Vidékieknek díjtalan csomagolás és szállítás.

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramfon és lemezek a legolcsóbb árban
STERNBERG HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) Árjegyzéket bérmentve.

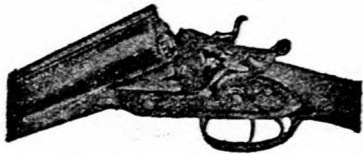
REFORM-FOGÁSZAT.

Műfog kauszukba foglalva 500 K. Reform lemezen műfog 1000 K. Reform műfog szájpadiásmentes 1500 K-tól 2000-ig. Amerikai porcelán fogkorona 2000 koronától. Plombák, fogtisztítás mérsékelt áron. Vidékieknek soron kívüli rendelés egész nap. Vasár- és ünnepnap 10-1-ig. Dentist **FENYVESI MÉNYHÉRT** fogászati intézete, Budapest, IX. ker., Ráday-utca 5. szám. (Kálvin-tér mellett.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi áron szerezhetők be a „**HANGYA**“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

 Munkáscipők nagy választékban.

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.
Elvállal: mindenféle fegyver javítást, átalakítást, felújítást és belövését.
Elad: elsőrangú gyártmányú golyós, sörtes, ismétlő és automata vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket, összes vadászati cikkeket
Legjobb minőségű
mindennemű golyós-, sörtestöltények, lőszer.

Ekék, ekealkatrészek,
boronák, kapálóekék, fűkaszálók,

marokrakó és kévekötő aratógépek,
lőgeréblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcsepplőkészletek,
szecskavágók, répvágók, darálók,
morzsológák s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„**HANGYA**“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

NYULBŐRÖKET

télt, darabonként 600 K-ért vesz

LÁSZLÓ

Budapest, Károly-körút 17., az udvar jobb oldalán.

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a
„**HANGYA**“
vidéki szövetkezeteiben
szerezheti be!

Szigeti Lajos
utóda **Héjj Imre**

szíjgyártó, nyerges és bőrdőndős

Budapest, VIII., Múzeum-körút 10.

Kocsizó és gazdasági
lőszerszámok, nyerges,
istállófőlszere-
lések, lópokrócok
stb. bő raklára.

Kérjen árajánlatot!

Vörösréz pálinkafőző- és mosóüstök

központi és mezőgazdasági szeszfőzdeberendezés. Dupla üstök, álló és buktatók. — Vízmelegítő minden formában. Szontágh Pál rézárúgyár (cégtitkár Terény Samu) Budapest, IX. ker., Üllői-út 19. szám.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR STOWASSER

kir. udvari művésze
BUDAPEST,
II., Lánchíd-u. 6.

Általánosan elismert
legjobb, világghíres
hangszerek &
hárok.

Legnagyobb gyár.
javítások &
hangoldásokban
megbízható munkák.

Nyersbőröket

(róka, nyest, görény, nyúl, stb.)

a legmagasabb napiáron veszünk.

TEUTSCH JÁNOS és FIA

nyersbőr és szőrmeárú nagykereskedők
Budapest, V., Nédor-utca 14. sz.

A
**Hatvani Növény-
nemesítő R.-T.**

által

nemesített

eredeti (nem utántermelt) bős termő

Hatvani nemesített

sörárpa és mák

vetőmag

megrendelhető az egyedárúfiánál

**Magyar Mag-
tenyésztési R.-T.**
Budapest, IV., Szép-u. 1.

Telefon: 66-53 és 66-54.

Sürgőny cím: „Granarium“.

Dr. Héray Andor

«Országos Földbirtokrendező Bíróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi vállalkozás.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.

Egy darabból kalapált

Vörösrézüstök

legjutányosabban kaphatók

Nagy Igazságügyi

Budapest, Károly-körút 9.

Alapítva 1884.

Telefon: József 125-18

Szakorvos -rendelő vér- és nemi betegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókusossal szemben)